

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **Sitim s.r.o.**, IČ 01968904, se sídlem Za návsí 268/6, Praha 10, zast. Mgr. Ondřejem Dlouhým, advokátem, se sídlem Šafaříkova 17/201, Praha 2, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245/2, Hradec Králové, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) O. J., II) ZO ČSOP „Křižánky - Jičín“, se sídlem Robousy 189, Jičín, III) Společenství vlastníků jednotek B. Němcové 47 v Jičíně, se sídlem B. Němcové 47, Jičín, zast. G. B., o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2018, č. j. KUKHK-18723/ZP/2018-5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 A 97/2018 - 85,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Městský úřad Jičín, odbor životního prostředí (dále jen „správní orgán I. stupně“), rozhodnutím ze dne 30. 1. 2018, č. j. MuJc/2018/2930/ZP/Smo, podle § 46 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon

o ochraně přírody a krajiny“), vyhlásil za památný strom platan javorolistý rostoucí na pozemkové parcele č. X v katastrálním území J. (dále jen „platan“).

[2]Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 6. 2018, č. j. KUKHK-18723/ZP/2018-5, podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[3]Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 A 97/2018 - 85, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl. V odůvodnění rozsudku se krajský soud zabýval otázkou, zdali žalovaný vyhlásil platan za památný strom v souladu se zákonnými kritérii vymezenými v § 46 zákona o ochraně přírody a krajiny.

[4]Krajský soud nejprve odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 84/2013 - 33, který se zabývá hodnocením podmínek, jež musí splňovat stromy, jejich skupiny či stromořadí, aby mohly být vyhlášeny za památné stromy. V posuzovaném případě pak podle krajského soudu správní orgán I. stupně na základě shromážděných odborných podkladů správně vyhodnotil platan jako zdravou, vitální, perspektivní a pro její okolí esteticky významnou dřevinu, přičemž se současně jedná o mohutnou solitéru se souměrně vyvinutou korunou, která v areálu parku historických lázní roste již od jejich zřízení v roce 1905. S vyhlášením platanu za památný strom se tedy krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku ztotožnil.

[5]Ve vztahu k námitce žalobkyně, že dendrologický posudek Ing. M. K., Ph.D. (dále jen „dendrologický posudek“), není objektivní z důvodu zde použitých subjektivních hodnocení zpracovatele, krajský soud konstatoval, že se závěry obsažené v předmětném posudku prakticky shodují se závěry formulovanými v odborném stanovisku ze dne 19. 8. 2016 zpracovaném Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „odborné stanovisko“) a znaleckém posudku č. 6/4/16 zpracovaném Ing. Martinou Součkovou (dále jen „znalecký posudek“). Vůči závěrům formulovaným v dendrologickém posudku navíc žalobkyně nevznesla žádnou konkrétní námitku, uvedené žalobní tvrzení tak podle krajského soudu zůstalo v rovině pouhé spekulace.

[6]Krajský soud dále doplnil, že žalobkyně sama vůbec nezpochybnila závěry správního orgánu I. stupně, že v případě platanu se jedná o strom s nadprůměrnou kvalitou z hlediska vitality, zdravotního stavu, sadovnické hodnoty i estetické kvality. Uvedené skutečnosti byly současně podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 84/2013 - 33, pro posuzovanou věc zcela dostačující pro vyhlášení platanu za památný strom, přičemž se shodovaly také s kritérii stanovenými v metodickém pokynu Ministerstva životního prostředí k vyhlášení památných stromů. Krajský soud uzavřel, že platan je vynikající také díky své raritě a ojedinělosti, jelikož v jeho širším okolí se žádné podobné exempláře dřevin nenacházejí.

[7]Krajský soud se dále zabýval námitkou žalobkyně, že vyhlášením platanu za památný strom došlo k zásahu do jejích vlastnických práv k pozemku parc. č. X v katastrálním území J., jelikož z důvodu vzniku zákonného ochranného pásma nemůže s uvedeným pozemkem neomezeně disponovat. Přitom krajský soud konstatoval, že jelikož správní

pokračování

orgán I. stupně ochranné pásma památného stromu sám nevymezil, chybí v tomto směru předmět přezkumného soudního řízení. Vzniklo-li totiž ochranné pásmo již na základě § 46 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, nepřísluší krajskému soudu z důvodu jeho vázanosti zákonem tuto skutečnost jakkoli hodnotit.

[8]Ve vztahu k námitce, že se správní orgán I. stupně dostatečně nevypořádal s otázkou stanovení ochranného pásma památného stromu, ačkoli nejprve konstatoval, že v prostoru plechové garáže stojící na pozemku žalobkyně se nedají předpokládat žádné živé kořeny platanu, krajský soud uvedl, že vymezením ochranného pásma památného stromu se správní orgán I. stupně dostatečně zabýval v odůvodnění jeho rozhodnutí, přičemž konstatoval, že vzhledem k předchozím zrušujícím rozhodnutím žalovaného nepřistoupil k vymezení ochranného pásma památného stromu s využitím umístění předmětné plechové garáže. Krajský soud doplnil, že i pokud by se již v prostoru plechové garáže stojící na pozemku žalobkyně žádné živé kořeny platanu nenacházely, případné zde se nacházející odumřelé kořeny i nadále plní stabilizační funkci stromu, přičemž v uvedeném prostoru se navíc nachází koruna platanu, o jejíž ochraně nelze pochybovat.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného a osob zúčastněných na řízení

[9]Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[10]Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že ve správním i soudním řízení namítala neobjektivnost zpracovaných odborných podkladů, zejména pak dendrologického posudku, avšak pro odstranění pochybností krajský soud nenařídil na základě návrhu stěžovatelky zpracování dalšího znaleckého posudku.

[11]Dále stěžovatelka uvedla, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s její žalobní námitkou, podle níž vyhlášením památného stromu došlo k omezení jejího vlastnického práva, nýbrž pouze konstatoval, že stěžovatelka může pozemek pronajímat i prodat bez omezení. Nevzal však v potaz skutečnost, že stěžovatelka nemůže v prostoru ochranného pásma památného stromu provádět výstavbu, terénní úpravy, odvodňování či chemizaci, čímž došlo ke snížení hodnoty jejího pozemku. V této souvislosti stěžovatelka doplnila, že správní orgán I. stupně měl při svém rozhodování dbát v souladu s principem přiměřenosti na co nejmírnější zásah do vlastnických práv stěžovatelky.

[12]Stěžovatelka následně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2013, č. j. 4 As 84/2013 - 33, a namítla, že správní orgán I. stupně při stanovování ochranného pásma památného stromu nepostupoval v souladu se zákonem a principem přiměřenosti. V pořadí ve třetím rozhodnutí totiž správní orgán I. stupně na rozdíl od předešlých rozhodnutí ochranné pásmo památného stromu výslovně nestanovil, nýbrž ponechal ochranu památného stromu v základním zákonném rozsahu stanoveném v § 46 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny, aniž by provedl test proporcionality a vyhodnotil, zdali takto stanovené ochranné pásmo památného stromu nepřiměřeně

nezasáhne do práv stěžovatelky. Správní orgán I. stupně navíc v rozporu s jeho předchozím tvrzením, že v prostoru plechové garáže stojící na pozemku stěžovatelky se již nedají předpokládat žádné živé kořeny platanu, stanovil ochranné pásmo památného stromu tak, že zasahuje právě i do uvedeného prostoru plechové garáže.

[13] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v posuzovaném případě byly splněny zákonné podmínky pro vyhlášení platanu za památný strom, jelikož jeho nadzemní i podzemní části je potřeba chránit. Podle žalovaného pak stěžovatelka mohla navrhopat důkazy i předkládat odborné podklady již v rámci správního řízení, přičemž sama deklarovala, že zajistí zpracování nového znaleckého posudku, nakonec tak však neučinila. Žalovaný uzavřel, že kasační stížnost stěžovatelky neobsahuje žádné nové skutečnosti relevantní pro posuzovaný případ, proto plně odkázal na své vyjádření k žalobě. S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[15] Osoba zúčastněná na řízení I) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že platan by měl být chráněn jako památný strom, přičemž v této souvislosti předložila dobovou fotografii jičínských lázní s v popředí stojícím platanem.

[16] Osoba zúčastněná na řízení III) ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že vyhlášení platanu za památný strom vnímá jako obecně prospěšnou záležitost, přičemž odkázala na svá předchozí vyjádření k věci, na němž i nadále trvá.

III. Posouzení kasační stížnosti

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatelka v kasační stížnosti označila důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[18] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*

[19] Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.*

pokračování

[20] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[21] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Její důvodnost by totiž sama o sobě postačovala ke zrušení rozsudku krajského soudu bez nutnosti posouzení jeho zákonnosti. Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52) nebo v nichž zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74).

[22] V posuzované věci napadený rozsudek tyto požadavky splňuje. Krajský soud v odůvodnění rozsudku vymezil, z jakého důvodu odmítl žalobní námitky stěžovatelky jako nedůvodné a vysvětlil, proč se ztotožnil se závěry správních orgánů, přičemž odkázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu. Ačkoli krajský soud výslovně nezmínil, z jakého důvodu odmítl provést důkazní návrh stěžovatelky, je z odůvodnění napadeného rozsudku zřejmé, že tak učinil z důvodu nadbytečnosti zpracování nového znaleckého posudku s ohledem na dostatečnost dále zmíněných tří odborných podkladů a jednoznačnost v nich učiněného závěru o splnění podmínek pro vyhlášení předmětné dřeviny za památný strom. Napadený rozsudek tak obsahuje rozhodné důvody pro v něm učiněné závěry. S nimi ostatně stěžovatelka polemizuje, což by v případě jejich absence nebylo možné. Nejvyšší správní soud napadený rozsudek shledává přezkoumatelným, v důsledku čehož důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[23] Podle § 46 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny *mimořádně významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy.* Podle odstavce druhého téhož ustanovení je památný strom zakázáno poškozovat, ničit a rušit v jeho přirozeném vývoji; ošetřování musí být prováděno se souhlasem orgánu ochrany přírody, který ochranu památného stromu vyhlásil. Orgán ochrany přírody současně může podle odstavce třetího předmětného ustanovení v rozhodnutí, kterým vyhlásil strom za památný, stanovit ochranné pásmo, v němž není dovolena žádná pro památný strom škodlivá činnost, např. výstavba, terénní úpravy, odvodňování či chemizace. Pokud tak neučiní, má každý památný strom základní ochranné pásmo ve tvaru kruhu o poloměru desetinásobku průměru kmene měřeného ve výši 130 cm nad zemí.

[24] Ze správního a soudního spisu vyplývá, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného je již třetím rozhodnutím o odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kterým byl platan vyhlášen za památný strom. Předchozí rozhodnutí správního

orgánu I. stupně byla zrušena z důvodu překročení zákonem dané pravomoci orgánu ochrany přírody k regulaci činností, které lze v ochranném pásmu památného stromu provádět pouze s jeho souhlasem, a z důvodu nejednoznačně stanoveného rozsahu ochranného pásma platanu pomocí jeho ohrazení plechovou garáží stojící na pozemku stěžovatelky, jehož hranice by po případném odstranění předmětné garáže stěžovatelkou již nebylo možné jednoznačně určit. Správní orgány si jako podklad pro rozhodnutí vyžádaly zpracování odborného stanoviska a znaleckého posudku, dendrologický posudek předložila navrhovatelka (osoba zúčastněná na řízení I) již k návrhu na vyhlášení platanu za památný strom. V průběhu správního řízení současně stěžovatelka v odvolání proti usnesení o přerušení řízení za účelem zpracování odborného stanoviska žádala přerušení řízení o 6 měsíců za účelem zpracování vlastního znaleckého posudku, čemuž žalovaný nevyhověl a odvolání stěžovatelky zamítl rozhodnutím ze dne 1. 3. 2017, č. j. KUKHK-5887/ZP/2017-5.

[25] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že podklady, na základě kterých správní orgány v posuzované věci rozhodovaly, jsou neobjektivní, přičemž krajský soud následně na základě návrhu stěžovatelky nenařídil zpracování nového znaleckého posudku, ačkoli tak za účelem odstranění pochybností učinit měl. Nejvyšší správní soud uvedené námitce nepřisvědčil. Ačkoli je ze správního spisu zřejmé, že stěžovatelka žádala o přerušení řízení za účelem předložení nového znaleckého posudku, čemuž žalovaný nevyhověl, Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelce nic nebránilo, měla-li pochyby o správnosti závěrů obsažených v dendrologickém posudku či jiném odborném posouzení, zmiňovaný nový znalecký posudek předložit, k čemuž vzhledem k délce správního řízení měla dostatek prostoru. Stěžovatelka tak však neučinila, přičemž pouze namítala, že dendrologický posudek je zatížen subjektivními dojmy a pocity jeho zpracovatele, a proto je neobjektivní. V posuzovaném případě si však správní orgány opatřily další dva odborné podklady, z nichž bezpochyby vyplývá, že v případě platanu se jedná o více než 100 let starý, zdravý, vitální a perspektivní strom značného sadovnického a estetického významu. Všechny odborné podklady navíc doporučily vyhlásit platan za památný strom. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem uzavírá, že ze shromážděných podkladů jasně vyplývá, jaká kritéria pro vyhlášení za památný strom byla v případě platanu naplněna a z jakých důvodů, přičemž předmětné posudky obsahují prakticky totožné závěry. Za uvedené situace by tak bylo nařízení zpracování nového znaleckého posudku krajským soudem nadbytečné.

[26] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatelky ohledně nepřiměřeného zásahu do jejích vlastnických práv v důsledku vyhlášení platanu za památný strom, spočívajícího v nemožnosti plně užívat svůj pozemek a ve snížení jeho hodnoty. Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzované věci s ohledem na okolnosti případu ve vztahu ke stěžovatelce nelze dospět k závěru, že se jedná o nepřiměřené omezení jejího vlastnického práva k pozemku ve prospěch chráněného obecného zájmu. Omezení vlastnického práva stěžovatelky totiž spočívá v ochraně přírody (zde památného stromu), která je zvýšená oproti základní úrovni ochrany poskytované dřevinám rostoucím mimo les zákonem o ochraně přírody a krajiny. Je-li smyslem institutu ochrany památných stromů zakotveným v zákoně o ochraně přírody a krajiny pomocí zvýšené ochrany zachovat některé mimořádné exempláře dřevin a bylo-li současně v posuzovaném případě prokázáno, že

pokračování

platan splňuje kritéria pro jeho vyhlášení za památný strom, je stěžovatelka povinná strpět případné omezení jejího vlastnického práva k pozemku sousedícímu s pozemkem, kde předmětný platan roste. Toto omezení vlastnického práva není současně podle názoru Nejvyššího správního soudu příliš intenzivní, a to také z toho důvodu, že ochranné pásmo pouze částečně zasahuje na pozemek stěžovatelky, jehož zbývající prostor může využívat zcela bez omezení. Velikost ochranného pásma navíc odpovídá velikosti koruny stromu (podle znaleckého posudku činí 25 m, podle odborného stanoviska 20 - 25 m). V ostatním Nejvyšší správní soud odkazuje na příléhavé odůvodnění napadeného rozsudku.

[27] Stěžovatelka závěrem namítla, že správní orgán I. stupně nedodržel zákonný postup pro vyhlášení ochranného pásma památného stromu, pokud v rozporu s jeho předchozími závěry stanovil ochranné pásmo prostřednictvím zákonného ochranného pásma i v prostoru plechové garáže, čímž současně nepřiměřeně zasáhl do práv stěžovatelky. Nejvyšší správní soud k této námitce oproti krajskému soudu konstatuje, že v případě, kdy správní orgán I. stupně nestanovil konkrétní ochranné pásmo, nýbrž ponechal jeho rozsah v základním zákonném režimu, podléhá tato úvaha a zvolený postup přezkumu v soudním řízení, neboť není přípustné, aby vymezení ochranného pásma *ex lege*, tedy způsobem uvedeným v § 46 odst. 3 věty druhé zákona o ochraně přírody a krajiny oproti jiným možným alternativám nepodléhalo žádné soudní kontrole. Nicméně krajský soud podrobně objasnil, proč ponechání ochranného pásma v zákonném režimu nepředstavovalo nepřiměřený zásah do vlastnických práv stěžovatelky, a to i z hlediska námitky týkající se kořenů předmětného stromu v prostoru plechové garáže stojící na pozemku stěžovatelky, takže toto jeho dílčí pochybení nemělo žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[28] Jelikož tedy správní orgány vycházely z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci a relevantní právní otázky posoudily stejně jako krajský soud správně, nebyly naplněny ani důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka v něm neměla úspěch a žalovanému v něm nevznikly žádné náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť toto právo by jim podle ustanovení § 60 odst. 5 a § 120 s. ř. s. vzniklo pouze v případě náhrady nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem, což se v daném případě nestalo.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu